

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS
 Voor de Stad .... / 12.
 Franco per post ... 2 1/2

(Verschijnt driemaal per week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVANTAGES
 15 cent de regel
 Eilanden 20 cent de regel

DICERE VERUM QUID VETAT?
 HORATIUS.

Tweede Artikel

DE KERKBODES.

Wij hadden beloofd, de vier *verdraagsaamheid ademende* artikelen des *Evangelische Kerkbode*, van den 25 November in één maal te behandelen, en zien, wij weten niet hoe, gansch buiten verwachting, onze aanmerkingen tot vier met kleine stukken uitgedijd. Wij willen daarom ook gaarne, wat ons weinig leest sal ten laete leggen, openlijk belijden, en toestemmen, dat wij het *Amsterdamsche Blad* te veel ver aandoen, en den voorzigtigheidsregel te weinig hebben in acht genomen, dien ons de Duitsehe Volksdichter *Bürger* geeft, wanneer hij wegens een zijner tegenstrevers zegt:

Ik tegen hem te velds trekken?
 Hij won daarbij, en ik verloor;
 Zijn veld was hem ter eere strekken,
 Maar ik verloor mijne eer daardoor.

Intusschen het tweede artikel van den *Evangelische Kerkbode* is nog *curieuser* dan het vorige en misschien dan al wat wij nog ooit van hem gezien hebben. Tot hier toe hebben wij hem slechts, met meer of minder hevigheid, hooren uitvaren tegen Roomsche-Katholicismus, Ultramontanismus, Exoticismus, Dweeperij, Bischopperij, Priesterpartij, Factie, Associatie, Incantatie; maar hier gaat het met volle lading in eens los tegen Monachismus, Nonnerij en Dominantie. Dat zal er brommen, dezen keer! gefukkig, dat wij ook nog een snuifje kruid bewaard hebben! Hoort eens hoe hij knalt!

« Gestichte kloosters en klooster-gestichten, ten getalle van dertig, verheffen zich in Noord-Brabant, werken er op de bevolking! Monniken en Nonnen overstroomden het veld Nederland! De Roomsche-Katholieke kerk verkrijgt den boventoon, neemt alles in! De Protestanten, de Protestanten! moeten dat goed schiks aanzien! Helpt! helpt! want het brandt: *Schliesst das thur zu, es brennt!* (*)

Overheersching, verduistering, verdrukking zijn in aantogt! Bloedgerigten, auto-da-fés, pijnbanken, brandstapels bedreigen ons! De Alba's, de bloedlijgers naderen! Noord-Brabant is reeds ingenomen! Wee! Wee! Wee! O cœlum! O terra!

*) Sluit de deur toe, het brandt. *Uitloofdige* woorden van den *sieltogenden Hertog van Orleans* aan zijnen Duitschen Kamerdienaar.

O maria Neptuni! Wat zegt gij Kerkbode? Wat belijft u?

Ach! helaas! O smart! wie zal mij de klaagtoon, de tranen van een Jeremias geven, om zoovele *klappen* te beweenen? Mijn ingewand ontstelt, mijn hart verdort, bij het beschouwen der verwoesting! Mijne oogen zijn door het weenen verduisterd! Protestantische gestichten, pensionaten voor jeugdige dochters, eerbiedwaardige scholen van hervormde, orthodoxe, synodale onderwijzeressen, te Engelen, te Oirschot, te St. Oedenrode, zij worden niet meer bezocht; zij zijn verlaten; zij dreigen in te storten! en de wegen treuren, dat er geene Roomsche meisjes zijn die er ter onderwijzing en ter opvoeding komen! Geliefd Nederland, waartoe zijt gij vervallen! Wie zal eene tranenbron aan mijne oogen, wie zal mij het geslacht der slangen, het gekerm der struisvogels geven, om uwe ellenden te beweenen, mijn dierbaar vaderland. . . . ? Ach Noord-Brabander! Ach Kerkbode! Het is zoo droevig--Wat is er toch?--Wij zijn verloren!

Prophetische jammer is aandoenlijk voorwaar, en Jeremias op de puinhoopen van Jerusalem zou een *Turk* bewegen. Van, Kerkbode wees gerust; *liever Turksch dan Geus* (*), was immers nog nooit op het opschrift van ons vaandel: Hoor maar eens wat ik u zeg . . . . .

De *gestichte kloosters* (één uitgezonderd, dat door Oranjes voorouders opgericht, daarom stilletjes mogt blijven bestaan) zijn allen in eenen omtrek van drie uren gelegen, gij weet het wel daar in dien hoek, waar altijd processien, omgaugen, mogten blijven plaats hebben, en waar zij zelfs *thans* nog niet *onveilig* zijn . . . . .

De overige der dertig, de *kloostergestichten* namelijk, zijn ingerigt of voor het onderwijs, of voor het verzorgen van zieken, of meestal voor beide. Die voor het onderwijs dienen hebben allen geëxamineerde, gebraveerde, geadmitteerde, onderwijzers of onderwijzeressen, meerendeels voor de armen, in *bavolging* uwer onovertreffelijke *model-diaconie scholen*! Sommige derzelven houden daarenboven nog Roomsche *pensionaten*

*) *Liever Turksch dan Paaptsch* stond op het vaandel der Protestanten, in den *vermaarden Boerenkrijg* van 1835, terwijl Soliman II. het *Bulgaarsche Rijk* bedreigde. Men zegt, dat later ook hier te lande zoo iets gebeurd is . . . . .

onnairen, welke anders (luister eens goud toe) naar België, naar België! zouden gaan, om daar, voor Nederlandsch geld, exotisch-roomsch-Katholiek-ultramontaansch *vooroordeel*, en *voorloop* van factie-associatie-geest te halen! Maar Kerkbode, protestantsche pensionnairen hebben zij te zamen: één? twee kleintjes? Zeker geen drie! Is dat dan nu niet geruststellend? Zeg het eens Ook tegen die *kloostergestichten*, waar de zieken verpleegd worden, daar hebt gij niets tegen, dat weet ik zeker. Immers daarin zijn zusters van liefde, *Soeurs de charité*! Dat zijn kloostergestichten van die soort, welke gij bedoelt, toen gij laatst die oproeping deedt aan *Protestantsche Maagden* voor uwe liefdegestichten en gasthuizen. Zijn die brave kinderen nog niet gekomen . . . . ? Hebben zij u misschien geantwoord met den *rusten Kerkherbormer*, wiens *stichtende tevensgeschiedenis* gij haar onlangs hebt aangepredikt, met *dem theueren, saligen Gottesmanns*, zoo als hij voor de laatste Jenasche uitgave zijner werken genoemd wordt, met den *Prins-Apostel uwer geloofs-associatie*, met uwen vijfden *evangelist* eindelijk? Gij weet, wat die groote man *ergens in geestverrukking* zegt (Tom. 2 Alt. f. 118) » Zoo min ik bergen weg wentelen, met » de vogelen vliegen, K. en P. ophouden, » de zon verduisteren, nieuwe sterren schiepen en mij zelven den *neus* afsnijpen » kan, zoo min kan ik mij *onthouden*. (uit eerbied voor onze lezers gebruiken wij hier eene andere uitdrukking dan de oorspronkelijke). . . . . Of zorgt gij steeds dat zulke trekken van den hemelschen Bijbelverklaarder uwe lezers niet onder de oogen komen, hebben zij u dan geantwoord, wat gij zelf tegen het *colbaat* sprekende haar in den mond gelegd hebt; dat zij liever als echtgehoute eens predikants, in de gemeente *veel* stichting willen geven?--Zie, dat kan ik immers niet helpen, dat gij u hebt teengesproken, toen gelijk u en van daar gelijk gisteren! Leer toch *schijnmer hurehelen*, Kerkbode, en met den overouden *Micronischen* dichter navolgen, die zooveel verzon, zooveel loog, volgens de getuigenis van Horatius, en toch zich altijd gelijk bleef.

*Atque ita mentitur
 Primo ne medium, medio ne discrepet, inquit.*
 T.
 (Vervolg hierop)

DE STAATSRaad, Gouverneur der Provincie **BRABAND**, maakt bij des bekent, dat bij Dispositie van Zijne Excellentie den Heere **Minister van Binnenlandsche Zaken**, van den 1^{den} dezer Maand, N°. 142, 9de Afdeeling, tot Veeartsen der eerste klasse benoemd zijn, de Heeren **Petrus Dobbelaere en Hermanus Antonius Franciscus Bosmans**, dat aan eerstgenoemde de Gemeente **Rossum**, en aan laatstgenoemde die van **Bostel** als standplaats is aangewezen, en dat zij zich aldaar bereids met er woon hebben gevestigd; bevinden de overige in deze Provincie aanwezige erkende Veeartsen, zich op de volgende standplaatsen, als:

- W. F. Rijkzen**, eerste klasse, te **Veghel**.
- W. H. Montens**, eerste klasse, te **Zevenbergen**.
- T. J. Rijkzen**, eerste klasse, te **Eindhoven**.
- J. T. Bellinck**, tweede klasse, te **Dussen**.
- J. den Doop**, tweede klasse, te **Vught**.
- G. Boumans**, tweede klasse, te **Fortum** onder **Vierlingsbeek**.
- G. Nagels**, tweede klasse, te **Heuvelen**.
- L. S. C. Doorenweerd**, tweede klasse, te **Tilburg**.
- E. A. Roovers**, tweede klasse, te **Steenbergen**.
- P. C. Bol**, tweede klasse, te **Ravenstein**.
- J. G. Rits**, tweede klasse, te **Prinsenlage**.

s Bosch, 29 November 1842.
De Staatsraad, Gouverneur, voornoemd.
A. J. BORRET.

ENGELAND

LONDEN 29 November. Gisteren namiddag zijn vijf metalen stukken kanon, die door de Engelschen in den oorlog van China genomen zijn, aan den Toren aangekomen. Deze stukken zijn zeer wijf, zeer keurig gewerkt en schijnen nog niet lang in gebruik te zijn geweest.

SPANJE.

MADRID 28 November. De regent is te Saragossa aangekomen, alwaar hij met geestdrift ontvangen werd. Den 26 des avonds was hij nog daar tegenwoordig. Geen bijzonder nieuws.

Men schrijft uit Bayonne:
» De regent was den 26 te Saragossa. Bij besluit van denzelfden dag, is de haven van Barcelona, van de rivier Belqa tot aan Hobregat in staat van beleg gesteld. Alles was den 28 te Madrid volkomen rustig.

Men schrijft uit Barcelona van den 27:
» De Kapitein Generaal heeft aangekondigd dat het bombardement den 28 des morgens een aanvang zou nemen. De opstand scheen te bedaren. De brigade generaal Durando en de volksjunta zullen zich waarschijnlijk inschepen.

» De *Veloc*, welke gisteren avond ten 5 ure van Barcelona naar Port-Vendres met den Generaal en eenige Pastors Linas opstandelingen vertrokken is heeft deze tijding overgebracht.

— **BARCELONA 28 November:** Durando heeft zijne demissie genomen, als Generaal der troepen, en is naar elders vertrokken. Zeven bataillons der milizie hebben de junta afgezet, omdat dezelve niet met kracht genoeg gehandeld had: het derde republikeinse bataillon heeft dezelve niet durven verdedigen.

De President **Cassy** is bewaard gebleven.

— Wij hebben tijding uit Madrid van den 24 November. De parlementaire coalitie heeft gister en eene zitting gehouden, waar bij meer dan 80 gedeputeerden zijn tegenwoordig geweest. Verschillende voorstellen zijn aan de tegenwoordig zijnde gedeputeerden onderworpen geworden. Men is begonnen met dat voorstel te verwerpen, dat strekken moest om al de tegenwoordig zijnde gedeputeerden te belletten, Madrid in de huidige omstandigheden te verlaten. Het voorstel is zoudanig gewijzigd, dat de gedeputeerden, die om de eene of andere oorzaak, de hoofdstad zouden verlaten, in correspondentie verblijven met de permanente commissie der coalitie. Ook is er een voorstel gedaan, dat de coalitie onmiddellijk een manifest zou bekend maken.

Dit voorstel is verwerpen door een ander, het welk moest strekken om aan de commissie den pligt op te leggen om zooveel officiele berichten over den stand van zaken in te winnen, als mogelijk is. Ingeval de ontbinding der cortes mogt plaats hebben, zal de commissie een manifest manifest bekend maken, dat bij uitwerking kon kunnen te wezen brengen. Maar het moet derzever handeling pakt en zij moet niet van karakter veranderen, van wezenlijk parlementair, zou zij revolutionair worden, indien zij het initiatief aannam, dat haar is aangeraden. Dien tengevolge is het ontwerp van manifest geadjourneerd.

Men verspreidt rekers ongerustige geruchten over het behoud der rust in de hoofdstad. Er bestaat niets dat eenige ongerustheid van dien kant kan veroorzaken.

Men zeide dat er eene republikeinse beweging te Aleira, in de omstreken van Valencia zou zijn uitgebarsten, en dat de regier der regbank van eersten aanleg dezer stad, door een gewerschot zou zijn gebod geworden. De waarheid hiervan is, dat er een aanslag op het leven van dezen magistrat heeft plaats gehad. Maar deze misdada is van eenen geheel bijzonderen aard, en bevat niets staatkundigs in zich.

FRANKRIJK

PARIS 30 November. Een belangrijke tijding wordt ons door de *Gazette de Louvre* medegedeeld.

Engeland ontruikt geheel en al Afghanistan. Het officieel dagblad deelt eene proclamatie mede van Lord Ellenborough, gouverneur generaal der Indiën, die dit besluit aankondigt.

Het Engelsch gouvernement zal naar men zegt de gezelede communicatiën tusschen Engeland en China, door middel van stoomboten openen.

— Ziehier den uitslag der verkiezing van heden: Het getal stemmen in de drie sectien bedraagt: 1538; volatrekte meerderheid 770.

De heer Jacqueminot heeft 840; de heer Portalis, 358; de heer Poissard, 104; de heer Boinvilliers, 76; de heer de Vaufreland, 75; de heer de Cuvilly, 32; de heer Lami, 14 stemmen gehad.

De generaal Jacqueminot is alzoo als gedeputeerde benoemd.

— De Heer Guizot heeft reeds kunnen merken, dat de handen van het Engelsch kabinet niet meer door den oorlog van China gebonden waren; want het schijnt dat gisteren door Lord Cowley eene nieuwe nota over de tractaten van 1831 en 1833 aan ons minister is aangeboden, en dat dezelve veel hoogdravender uitdrukkingen bevat dan de vorige.

BELGIË

Te Antwerpen heeft onlangs een bekeering plaats gehad, die veel opzien gebaard heeft. De heer Fuchs Koopman, en Consul van Oldenburg heeft aldaar, de Luthersche godsdienst verzaakt, en die der Roomsch-Katholijken omhelsd. Hij is in de Kerk van O. L. V. gedoopt, en heeft den Deken van Antwerpen tot Pater gehad. Onder de H. Mis, welke door den Deken gecelebreerd werd, onving de Heer Fuchs benavens zijne vrouw die Katholiek is, en de oudste hunner acht kinderen, die allen in dezelfde godsdienst zijn opgevoed, het H. Sacrament des Autaars. Men heeft opgemerkt, dat toen de heer Fuchs na zijne bekeering weder aan de heurs van Antwerpen verscheen, iedereen zich haastte om den achtigwaardigen handelaar te begroeten.

NEDERLANDEN

BOSCH 4 Dec. Eergisteren arriveerde alhier verwacht **Z. M. de Koning**. **Z. M.** stapte eenige oogenblikken aan het hotel van het gouvernement af, en reed vervolgens de wullen rond, om de vesting werken in oogenschouw te nemen. Daarna is **Z. M.** naar Tilburg weergekeerd.

GRAVENHAGE, den 1sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is het ontwerp van wet, inhoudende eene nadere tijdsbepaling voor de wettelijk verbindende kracht van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, nadat de heer van Panhuysen en Zijne Excellentie de Minister van Justitie daarover het woord hadden gevoerd, met algemeene stemmen aangenomen.

Terstond daarna heeft de nadere beraadslaging plaats gehad over het voorstel van den heer van Dam van Isselt, strekkende om het request van **G. Norp**, landbouwer, wonende te Luttemberg-gemeente Raalte, provincie Overijssel, wegens de wederleg tot het zetten van eenen koninkelen akker tot ander onderzoek te verzoeken, aan den Minister van Financien. Nadat dit voorstel op verschillende gronden door de heeren **van der Lijnde**, **Lutac** van Harencarspel en **Repelaar** was bestreden, Zijne Excellentie de Minister van Financien het in dezen gehouden gedrag der administratie had verdedigd en op eene vraag van den heer van Rijckevorsel de uitspraak had gegeven, dat de Gedeputeerde Staten van Overijssel over deze zaak waren gehoord, en nadat de heer van Dam van Isselt de tegen zijn voorstel gemaakte bedenkingen had beantwoord, heeft er eene hoofdelijke stemming plaats gehad, waarbij zich 44 leden tegen en twee (de heeren van Dam van Isselt en Luyben) altho' voor het voorstel hebben verklaard, zoodat hetzelfde geen verdien gevolg hebben zal.

Nog zijn in deze zitting verscheidene rapporten op andere verzoekschriften uitgebracht, terwijlen delijk daarbij aan de Kamer mededeeling is gedaan van eenen brief van den heer van der Heim, inhoudende, dat hij de eervolle onderscheiding, hem door de benoeming tot griffier der Kamer ten deel gevallen, op prijs stelt, die betrekking wenst aan te nemen en dien ten gevolge van Zijne Majestéit den Koning ontslag uit zijne tegenwoordige betrekking tot griffier der Staten van Noord-Holland heeft gevraagd.

— De Minister van Financien, in aanmerking nemende dat hem van verschillende kanten is gelijken, dat hier en elders grovelijk misbruik wordt gemaakt van den vrijdom van den accijnz op het binnenlandsch gedistilleerd, tot het vervaardigen van alcohol verleend; overwegende bovendien, dat, volgens den Tweeden considerans der wet van den 22 December 1835 (*Staatsblad no. 38*) de vrijdom van accijnz alleen is toegekend aan zoudanige fabrieken, alwaar het gedistilleerd onder voornaamte bestanddeelen van de grondstoffen ter bereiding der goederen uitmaakt; dat de alcohol niet anders is dan gedistilleerd, dat tot een hooger graad van sterkte is overgehaald, doch overigens geheel dezelfs oorspronkelijk karakter behoudt; zoo dat daarbij geen overgang van de eenen specie in de andere plaats heeft, en het gedistilleerd, tot het vervaardigen van alcohol benodigd, niet kan gezegd worden een der bestanddeelen bestaande van de grondstoffen ter bereiding van goederen uit te maken, — heeft, bij resolutie van 19 November jl., onder anderen bepaald:

Dat voortaan geen vrijdom van den accijnz op het gedistilleerd, tot het vervaardigen van alcohol zal worden verleend.

Dat de akten van vrijdom, ten voortbrengen einde wegens versterking onverschillig derzelfde datum van ingang met den 1sten Januarij aanstaande zullen ophouden van kracht te wezen, immer voor zoo ver geen misbruik aanleiding mogt geven, om dezelve reeds vroeger in te trekken; En voorts de heeren Gouverneurs gemagtigd om de noodige orders te stellen, ten einde aan zoudanige stokers van scheepsbouw, hooftelings de dagteekening van ingang hunner akten van vrijdom, nog gedurende een gedeelte van het jaar 1843 in het genot van den vrijdom voor gedistilleerd tot het vervaardigen van alcohol zouden zijn geweest, tot den 1sten Januarij aanstaande, geen meerdere inslag van gedistilleerd te dien inde wettig vergund, dan de hoeveelheid die hun, in evenredigheid van hetgeen hun over een geheel jaar was toegestaan, tot op dat tijdstip kan worden geacht te zijn toegekend. Zulende overwel niet moeten worden teruggekomen op hetgeen reeds, zóór het bekend worden dezer resolutie, meerder dan in bovenstaande verhouding mogt zijn ingeslagen.

— De minister van buitenslandsche zaken heeft bekend gemaakt, dat zijne gewone wekelijksche audientie, in plaats van des Zaterdag (den 12^{den})

voortaan des Woensdags op hetzelfde uur zal gehouden worden.

De leden van den Raad van State, die in den regel des Dingsdags te zamen komen, zijn heden buitengewoon vergaderd.

Men heeft daarenboven opgemerkt, dat de aantvang der vergaderingen, die anders ten 12 ure plaat heeft in den laatsten tijd meermalen vervroegd is.

-- Zie hier in haar geheel de hoogst belangrijke proclamatie van Lord Ellenborough, den Gouverneur-Generaal van Britsch-Indië, betrekkelijk de ontruiming van Afghanistan door de Engelsche krijgsmagt, van welk stuk wij eergisteren hebben melding gemaakt.

» Proclamatie.

Simla 1 October 1842.

Het bewind van Indië gaf in der tijd van deszelfs leger bevel om den Indus over te trekken, ten einde een opperhoofd uit Afghanistan te verdrijven, hetwelk, naar men meende, vijandig gezind was ten aanzien der Britsche belangen, en ten einde eenen Vorst weder op zijnen troon te plaatsen, die voorgesteld werd als gunstig gezind ten aanzien van die belangen, en als bemind bij zijne vroegere onderdanen.

Het opperhoofd, dat men vijandig gezind achtte werd gevangen genomen; en de Vorst, dien men als populair had voorgesteld, werd weder op zijnen troon geplaatst; maar, nadat er gebeurtenissen waren voorgevallen, die zijne trouw jegens het bewind dat hem hersteld had twijfelachtig deden voorkomen, verloor hij door de hand van een moordenaar het leven en den troon, dien hij slechts onder gedurige opzichten bekleed had, terwijl zijn dood voorgestaan en opgevolgd werd door eene nog steeds bestaande regeringloosheid.

Wegens tegenspoeden, die in derzelver uitgestrektheid door niets geëvenaard worden, dan door de dwalingen, waaruit zij ontsproten, en door het verraad, waardoor zij voltooid werden, heeft men in één korten veldtocht wraak genomen op alle punten, die het tooneel van vroegere rampen geweest waren; en herhaalde overwinningen in het open veld en de vermeerdering der steden en kasteelen van Ghuznee en Cabul hebben den roem van de overwinbaarheid der Britsche wapenen gevestigd.

Het Britsche leger, dat Afghanistan bezet heeft, zal thans naar de rivier Sutlisch terug getrokken worden.

De gouverneur-generaal zal het aan de Afghanen zelve overlaten een bestuur te vestigen, te midden der afgrijselijkheid, die het gevolg is van hunne misdaden.

Aan een wederstrevend volk eenen soeverein op te dringen zou onbestaanbaar wezen, zoowel met de staatkunde als met de beginselen der Engelsche regering, daar het zou strekken om de krachten en hulpbronnen van dat volk tot beschikking te stellen van den eersten den besten overvelder, en om aan Engeland den last op te leggen van eenen Vorst te ondersteunen, zonder uitzigt op eenig voordeel van zijn bondgenootschap.

De gouverneur-generaal zal bereidwillig elke door de Afghanen, zelve goedgekeurde, regering erkennen, welke blijken zal gezind en geschikt te zijn om vriendschappelijke betrekkingen met naburige Staten te onderhouden.

Tevreden met de grenzen, welke de natuur aan haar gebied schijnt voorgeschreven te hebben, zal de Indische regering althans zorgen toewijden aan de vestiging en handhaving van den algemeenen vrede, aan de bescherming der niet haar verbonden vorsten en opperhoofden, en aan de welvaart en het geluk van hare eigene getrouwe onderdanen.

De rivieren van het landschap Punjab en de Indus, en de bergpassen en wilde volkstammen van Afghanistan, zullen tusschen het Britsche leger en eenen van het westen aanrukkenden vijand, zoo die inderdaad bestaan kan, geplaatst zijn, en niet langer tusschen dat leger en deszelfs hulpbronnen.

De ontzettende uitgaven voor het onderhoud eener tafrijke magt in eene valse militaire positie, op een grooten afstand van hare grenzen en hare hulpbronnen, zullen niet langer alle maatregelen tot verbetering van den toestand des lands en des volks belemmeren.

De vereenigde legers van Engeland en Indië, welke in uitrusting, krijgsgedacht en dapperheid, en door hunne officieren, elke krijgsmagt overtreffen, die in Azie tegenover hen gesteld kan worden, zullen in onverwinnbare kracht op hun eigen bodem staan, en het roemruchte Rijk, dat zij vermeerderd hebben, onder den zegen der Voorzienigheid, voor altijd ongeschonden bewaren.

De gouverneur-generaal behoeft niet te vreezen voor eene verkeerde uitlegging der beweegredenen die hem nopen, om op deze wijze de onliggende Staten rondborstig bekend te maken met de vreedelievende en behoudende staatkunde zijner regering.

Afghanistan en China hebben te gelijker tijd gezien welke krachten hij te zijner beschikking heeft, en met welken nadruk dezelve gebezigd kunnen worden.

Den vrede opregtelijk beminne, om de weldaden welke hij aan de volken schenkt, heeft de gouverneur-generaal vast besloten, dat de vrede zal bewaard worden, en zal hij de gansche kracht der Britsche Regering aanwenden, om elken Staat, door wien dezelve verbroken mogt worden, in bedwang te houden.

Op last van den Gouverneur-Generaal,

H. MADDOCK, Secretaris.

-- Men leest in het Handelsblad.

Men verneemt, dat bij het onderzoek van den tienden titel van het tweede boek des wetboeks van strafregt, in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke titel, gelijk bekend is, handelt van misdrijven en waubedrijven, begaan door bedienaren van de godsdienst in of ter gelegenheid van de uitvoering hunner bediening, door de voorzitters der afdeelingen, naar men meent op aanzoek der regering, aan de leden voorgesteld is de volgende nieuwe redactie van art. 4, zullende met hetgeen met oorspronkelijke tekst gedrukt is, blijken welke nieuwe zinrede in het art. is voorgesteld:

» Art. 4. Bedienaren van de godsdienst die zonder voorafgaand verlof der regering zullen hebben afgekondigd, verspreid, of in druk uitgegeven eenige bullen, brieven, rescripten, besluiten, mandementen, expeditien of andere acten, onder welke naam of in welken vorm ook verval, van eenige buitenlandsche geestelijke orenheid, waarin andere dan geestelijke onderwerpen behandeld, of leerstellingen verkondigd worden, die met de gronden der wetten of veiligheid of de godsdienst strijdig zijn, zullen gestraft worden met correctionele gevangenisstraf van niet minder dan eén en niet langer dan vijf jaren, en met eene geldboete van ten minste honderd en ten hoogste duizend guldens, te zamen of afzonderlijk.

Ingezonden Stukken.

Gewone Gebeurtenis.

Te Nijmegen, eene stad van achttien duizend zielen, waarvan dertien duizend de Roomsche Katholieke godsdienst belijden, was onlangs de plaats van Kantonregter opengevallen, door het eeryol ontslag aan den heer Mackay verleend. De regtbank aldaar was nu geroepen tot aanvulling van die betrekking, en een aanbevelingslijst van drie kandidaten op te maken, welke aanbevelingslijst dan ook voor eenige dagen het licht heeft gezien. Men viert daarop: 1°. Mr. Vermeer, Substitant-Griffier, 2°. Mr. Smits, Advokaat en 3°. Mr. Arnold, Procureur, allen bij de regtbank te Nijmegen.

Indien X., een te Nijmegen onbekend persoon, zich nu ophemt eens gaf, bij zich bij de vereischten van een geschikt Kantonregter, voor die stad, in den geest bezig te houden, dan zoude hij het er regtmatig voor moeten houden, dat de Regtbank, in

haren eersten kandidaat, had zoeken te vereenigen: 1°. dat hij was een der kundigste, bekwaamste, gegoedste en meest geachtste ingezetenen, doch hij voorkeur een meester of licentiaat in de regt; want dit zijn immers vereischten bij de wet voorgeschreven. 2°. Dat zij in eene stad als Nijmegen waar de overgrote meerderheid Roomsch is, ook, als zulks konde gevonden worden, van die godsdienst ware, omdat een Kantonregter zich zoo met de innerlijke gesteldheid van de families moet inlaten, hetgeen daarvoor het vertrouwen soude vermeerderen. 3°. Dat hij als Kantonregter, die een geheel regterlijk collegie door zich alleen daartelt, niet alleen achtbaar was uit de wet, maar ook door zijn eigen persoon; door bejaardheid, daar ons de spartaansche deugd, ontzag voor den ouderdom, nog altijd min of meer eigen blijft; door den huwelijken staat, omdat een ongehuwd Kantonregter, zich somtijds in omstandigheden kan bevinden, waarin hij om zijn staat onbevoegd zal moeten gehouden worden. Welke zedelijke kracht zal hij b. v. hebben, om het bloedend hart eens vaders en het minnend hart eener dochter tot elkander te brengen?

Dit zijn de gedachte van de onpartijdige X, laat ons nu zien, of de Regtbank wel zoo keurig is geweest. Vooraf zeggen wij nogtans, dat wij bijzonder van den eersten Kandidaat spreken, omdat de twee bijgevoegde meesters, klaarblijkelijk alleen, moeten dienen, om den eersten meer te doen uitkomen, teneinde daardoor de keuze voor den Koning gemakkelijker te maken. O, hoe gedienstig!

De heer Vermeer dan is kundig en bekwaam, zoo als er velen gevonden worden, bepaalde bewijzen daaromtrent, ontbreekt geheel en al. Zijne gegoedheid is gelijk aan die van een zoon, wiens vader vele kinderen heeft, ook zijne geachtheid is nog op verre na niet tot den overtreffenden trap gevorderd, doch hij is meester in de regten, Gereformerd, 29 jaar oud en ongehuwd.

Zoo als men nu opmerkt, voldoen zijne hoedanigheden niet geheel en al aan de vereischten van X: maar, denkt X nu wellicht, is er te Nijmegen wel iemand, die Kantonregter wil zijn en tevens de vereichte hoedanigheden bezit? En het antwoord daarop is voor ieder klaar, uitgezonderd voor de regtbank en misschien nog eenigen. Ja er is iemand te Nijmegen, die heeft gevraagd om Kantonregter te worden, die al die vereichte hoedanigheden in zich vereenigt en die reeds verscheidene jaren het zoo lastige baanzje van eersten plaatsgeranger heeft waargenomen; doch die kandidaat is Katholiek. Het is Mr. W. T. Kopp.

De regtmatige aanspraak van den Heer Kopp, is dus geschonden door het plaatsen van den Heer Vermeer als eersten kandidaat op de lijst van aanbeveling, evenwel kan hij zich in dit onrecht een weinig troosten, door de gedachte, dat hij het niet alleen is, die door de Regtbank werd voorbij gegaan, want ook de Griffier van het Kantongeregter van Elst, Mr. van Dorth, werd miskend. Hij moest immers volgens regt en billijkheid ook altijd voorrang hebben boven den Heer Vermeer, aangezien de heer van Dorth reeds vijf jaren en de Heer Vermeer nog maar twee jaren ambtenaar is, terwijl hunne verdere hoedanigheden althans gelijk staan behalve dat de heer van Dorth Roomsch, de Heer Vermeer niet Roomsch is.

Nog is het te bewonderen, waarom toch de Griffier van het Kantongeregter van Nijmegen, Mr. Verheijen, die, wel, jong en ongehuwd is, maar gelijk men zegt, niet zonder verdiensten, van de lijst van aanbeveling wordt weggelaten, terwijl Meester Smits, een Advokaat geheel zonder ondervinding en nog jonger dan de Heer Verheijen, als tweede kandidaat optreedt, juist als of men door eene benoeming, alhoewel kort geleden, minder zoude kunnen worden dan men gewent is. Mr. Verheijen is ook Roomsch.

En verder mag men het derde Kandidaat, die dan ten laatste een Katholiek heeft mogen zijn, met de welwillendheid der Regtbanken gelukwenschen. Het blijft evenwel eene vraag, of eene

taaste plaats op eene aanbevelings-lijst, wel kan laten aan hem, die als Procureur vroeger eene goede praktijk heeft gehad en thans op de hoogte of in de hoogte is, van niets meer te doen te hebben? Dit heeft de Regtbank wellicht ook bedacht.

Ten slotte valt op te merken, dat deze Kandidaten-lijst is uitgegaan van dezelfde Regtbank, die het den Koning zeer euvcl heeft afgenomen, dat H. D. in plaats van het eenigst Roomsche lid der Regtbank, weder iemand van dezelfde Coadjunct, daarin heeft benoemd; waarop Z. M. nogtans de vrijheid heeft genomen, bij Hoogstedeszelfs komst binnen Nijmegen; om klaarlijk aan de Heeren van de Regtbank te toonen, dat hij zich weinig aan hunne kwade luimen liet gelegen liggen.

En men verwacht nu te Nijmegen heel van den Koning en regt van hem allea!

1 December 1842.

CONSULAAT VAN BELGIE TE SHERTOGENBOSCH.

De Consul van Belgie. Overeenkomstig art. 13 van het koninklijk besluit van 27 September brengt ter kennis van de belanghebbenden dat alle Commercieele en Civile documenten en Certificaten uit zijn arrondissement, bestrijdend om voor de tribunaalen enz. in België te dienen, door hem Consul behoren te zijn gelegaliseerd.

Herinnert dezelve aan hunne verplichting in deze ter voorkoming van alle vertragingen die door het vormin dier formaliteit zoude kunnen plaats hebben.

's Hertogenbosch 1 December 1842.
De Consul voornoemd.
J. A. SPYERS

ADVERTENTIE.

Na alvorens voorzien te zijn geweest met de H. H. Sacramenten van onze Moeder de H. Kerk, overleed heden namiddag ten 3 ure, tot onze bitterste droefheid, onze veel geliefde Vader, de Heer J. A. C. O. B. U. S. D. I. C. K. E. N. S., A. Z. Gemeentes-Ontvanger alhier.

Waspik 2 December 1842.
P. R. VAN HEIJST.
J. T. M. VAN HEIJST.
Geh. DICKENS.

Eenige Kennisgeving.

Bij J. P. D. BOIN, Hinthamerstraat A. N. 62 te 's Hertogenbosch, zijn te bekomen soewel in het groot als in het klein, alle soorten van getrokken en gegoten KAARSEN, de ook zuinigheids KAARSEN, die niet behoeven gesnoten te worden; allen uit de geotrooijerde fabriek te Naorborg, welke zich om het heldere licht en civielen prijs, bijzonder aanbevelen.

Slijpers kunnen dezelve voor Verminderden prijs bekomen.

Ook is bij bovengemelde gevestigd, een depot van geotrooijerd KUNSTLOOD, tot dekking van daken, enz. als ook KUNSTLOOD, voor tusschen en inlegzolen voor Laarzen en Schoenen.

Op Vrijdag den 9 December 1842, des namiddags om 2 uren, zal er ten Vendu-huize van J. DE BRUIN, in de St. Joriststraat alhier, worden overgegaan tot den verkoop van eenige Schoone BOOMEN en PLANTEN, bestaande in: CAMELIAS, AZALIASINDICA, RHODODENDRONS ARBORIUM, CHRIJSATIUMS, CACTUS, PEONIAS, DHALIAS en TUBERCULES, VERBENAS, PANTES VIVACES, PECHERA, ARBRIOTIERA, PONNIERA, POIRIERA et Arbres Vert, etc. etc. welke BOOMEN en PLANTEN, tenzelve dage des voormiddags van 10 tot 12 uren voor een ieder te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

Op Woensdag den 7 December 1842, des namiddags om 2 uren, zal er ten Vendu-huize van J. DE BRUIN in de St. Joriststraat alhier worden overgegaan tot de verkoop van eenige differentie MOUSSELINES DE LAINE, MERINOS, CHALS CRAVATTEN, BROEKSTOFFEN, etc. etc. welke Goedereu daags om de Verkoopung daar ter plaatse, van den voormiddags 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren voor een ieder te zien zijn.

OP HET VINKEL
Is te Koop extra mooi MASTEN PLANTS OEN, tot een civielen prijs, te bevragen bij ANTONIE VERHOEVEN.

J. H. J. BRANT, Koopman in de Hinthamerstraat te dezer stede, maakt aan zijne geeerde Begünstigers bekend, dat hij bij gelegenheid der St. Nicolaas Markt, met met zijne K. R. A. A. M. op de Markt staat, maar daarentegen ten zijnen Woonhuize is uitgepakt, met eene groote partij KINDER STEELGOED, tegen zeer verminderde Prijzen, alsmede GALANTERIEEN, GLASWERK, PORCELEIN, MAQUINAJHOUTEN en VERLAKTE GOEDEREN, welke uit hoofde van Uitverkoop tegen meer dan 50 beneden Fabrieks Prijs zullen worden verrecht.

Zullende de dagen, waarop de publieke Uitverkoop zijner GOEDEREN zal plaats hebben, nader worden bekend gemaakt. Bevelende zich verder aan; belovende eene Prompte en Civile bediening.

RUSSISCH PELTERIEN
MAGAZIN
VAN
ALEXANDER
SOORTEN
KLEIN.

J. JACOBOWICZ,
HOF-BONTWERKER, van H. M. de Koningin der Nederlanden, is weder in deze Stad gearriveerd met de tweede en laatste Winter Modellen van PELERINE CARDINAAL, CRISPIJNS, FICHOS a LA BERTHE, MANTILLES a LA PURITAIN, ECHARPEN, enz. enz. Tevens is zijn welbekend MAGAZIN ruim voorzien van de meest gezochtste en kostbaarste PELTERIEN, die hij voor zeer verminderde prijzen aanbiedt, en voor de deugzaamheid tevens garandeert. Uitgepakt bij den Heer J. A. GOMMERS, Oud-Kaizershof, NB. Er zijn onder anderen eene groote partij BOAS en MOFFEN voorhanden van f 5 en hooger; alsmede eene groote partij Goederen, zeer geschikt voor St. NICOLAAS-GESCHENKEN.

M. G. OULMY, Confiseur a Bois le-Duc, a l'honneur d'annoncer qu'il vient de recevoir des TERRINES de foie gras de Strasbourg, ainsi que des TRUFFES et nouvelles CONFITURES de France. Il se recommande pour les PASTILLES de Gomme Peccorate, de Jajubes et Sirop Peccorate pour les Rhumes les plus Opiniatres.

Wordt gevraagd iemand van de R. C. Godsdienst het DRUKKEN en LETTERZETTEN grondig verstaande, van onbesproken gedrag, en van goede getuigschriften voorzien. -- Adres zoo spoedig mogelijk, liefst in persoon, zoo niet, per gefrankeerde brieven bij WILHELMOS MALIE achter den Ezel te Nijmegen.

Tegen 10 Mei 1843 wordt gevraagd in het Gecombineerd Wees- en Arme-Kinderhuis te Bergen-op-Zoom, een BINNEVADER van de Gefrankeerde, en eene BINNE-MOEDER van de Roomsche-Katholieke Godsdienst, beide Ongehuwd, Weduwnaar of Weduwe, ouf ontrant de 40 jaren; eerst genoemde bekwaam om den KINDEREN SCHOOL Onderwijs te geven, en de laatste voor het gewoon Vrouwelijk Handwerk. De jaarwedde is voor den BINNEVADER f 150,00 en voor de BINNE-MOEDER f 100,00 benevens de Kost, Inwoning enz. Men adresse ore zich bij gefrankeerde Brieven en bewijzen van goed gedrag aan den Heer B. F. VERHEULEN President van gemeld Gesticht te Bergen-op-Zoom.

Den Ondergeteekende maakt bekend, dat er gedurende de St. NICOLAAS-KERMIS, in deszelfs wolingerrige Zalen, zal zijn **GROOT VOKAAL-EN INSTRUMENTAAL MUZIEK**, het BUFFET zal van onderscheidene ververschiagen voorzien zijn.
's Bosch 5 December 1842.
W. Reggers.

L. OBERWARTH en Co. geotrooijerde fabrikanten en Commissionairs van Parijs berigten het geachte Publiek dat zij alhier gearriveerd zijn met een groot assortiment der NIEUWSTE FRANSCHE M. O. D. E. G. O. E. D. E. R. E. N. en, CHALS voor het Wintersaizoen, om deze tot in liet ooglopende Lage Prijzen anaal in te verkoopen. Uitgepakt bij den Heer P. WILS in de halve maan op de Schapeumarkt tegen over den Heer GOULMY.

Iemand het SIEAAREN-MAKEN kundigt met de KEREBANK en het EESTEN niet onbekend, mits ongehuwd, kan tegen genot van Salaris, Kost en Inwoning, dadelijk geplaatst worden. Niet dan diegenen welke behoorlijke informatien van een en ander kunnen produceren, zullen in aanmerking komen. Adres A. Z. met franchebrieven bij den Boekhandelaar D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.

De Ondergeteekende vermittigt het geeerde publiek, dat hij alhier gearriveerd is met de twee ZEE DZAME WONDERMENSCHEN, bestaande in eene Nederlandsche **REUZEN FAMILIE**, geboren in Overijssel in de stad Zwolle. To heer heeft de lengte van twee Nederlandsche Ellen en acht en dertig Duimen, de Dame twee Nederlandsche Ellen en twintig Duim. Wat hunne welgemaardheid in 't spreken aanbetreft, zal den aanschouwer niets te wenschen overlaten. Deze merkwaardige menschen zijn dagelijks te bezichtigen in eene welingerigte Tent staande op de Grote Markt tegen over de Hoofdwacht te 's Bosch.
A. Meerburg.

De DIRECTIE DER SHERTOGENBOSSCHE STOOMBOOTSOCIETEIT, maakt bekend, dat de dagelijkse Dienst tusschen 's HERTOGENBOSCH en ROTTERDAM, zal voortduren tot en met den 10 deser, en vervolgen van 's Hertogenbosch op Rotterdam, den 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, des morgen 7 uren; van Rotterdam op 's Hertogenbosch, den 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, des morgens ten 8 ure.

THEATRE PITTORESQUE
en Mechaniek beweegbare
DIORAMA.
van de Gebr. Ouvrier;
Staande op de Grote Markt tegen over de Hoofdwacht te 's Bosch.

Moskow,
of de terugtoeg in 1812 van een goddelijke der Fransche krijgsgede:
(Winter-tog.)
Hier ziet men de Soldaten van de oude Garde te paard en te voet. NAPOLEON inspecteert een transport van gekwetste soldaten. Dit tooneel onderscheidt zich door deszelfs be-touwerend schilderstuk.

De Middernacht-Mis,
voorgesteld in de Kerk SINT-GUDULES te Brussel, bij eenen helderen dag overgaande tot alle lichtkleuren voor men aan de MIDDERNACHT-MIS komt. Dit Tafreel brengt den Kunstenaar in het verrukkendste gevoel, en om de begoocheling te voleinden, hoort men het Orgelspel welke de Hymnus: VENITO ADQREMUS spelen.
De Fransche Dagbladen hebben den grootsten lof aan den Heer DAGUERRE, nitvinder van deze nieuwe manier van Schilderkunst toegevaard, en heeft voor de mededeeling daarvan een levenslang pensioen van Z. M. den Koning. Lodewijk Philips bekomen.
HET OVERLIJDEN VAN Z. K. M.

den Hertog van Orleans,
op het oogenblik, dat hem tot den Priester de H. Sacramenten toegedijnd werden.

Latere berichten.
BARCELONA 30 Nov. De nieuwe jaeta, in den nacht van gisteren benoemd bestaat uit den Keeschop en uit de rijkste en meest invloedhebbende grondgebaars en fabrikanten. Dezelve wordt ondersteund door de meerderheid der milite. Het gea met den regent capituloveu.
ALEXANDRIE 12 Nov. De Keizer van China heeft het traktaat met de Engelschen aangenomen, maar wil niet teekenen, dan nadat zulke de Koningin Victoria zal gedaan hebben.